

Norðmenn seta fleiri met í skoyturenning

Sten Stensen
setti
heimsmet

Leygardagin og sunnudagin var á Bislett í Oslo runnið um Europameistararheiðið á skoytum. Í kappingum, sum eru farnar fram fyrr í ár, hevur eingin onnur tjóð staðið seg imóti teimum bestu úr Noreg. Aðrenn farið verður til Europameistarakappingina skal nevast, at vikuskiðið frammanundan var landsdystur á skoytum millum Norge og Sovjet. Kappingin fór fram á Elverum í Noreg. Í hesari kappingini setti hin vælkendi norðmaðurin, Sten Stensen, met á 5.000 metrum, við tíðini 7.16,90 min.

Unglingurin Ka Arne Stenshjemme setti eisini nýtt Noregs-á 1.500 metrum, við tíðini 2.02,24 min.

So tað varð lagt upp til ta heilt stóru kappingina á Bislett. Ísurlin varð eisini sagdur at vera maksimalt góður. Og ikki er ov nógv sagt, tá ein sigur hesa stevnu at vera eina ta mest spennandi í nýggjari tíð.

Úrslitini

Á 500 metrum leygardagin var hetta úrslitið:

1. Kaj Arne Stenshjemme.

Nýtt meistaramet (Ard Schenk hevði tað frammanundan).

2. Jan Eigil Storholt 39,85 sek.
3. Lenhard Karlson 40,47 sek.
4. Hans van Helden 40,58 sek.
5. Amund Sjøbrend 40,59 sek.
6. Sten Stensen 40,85 sek.

Síðani vóru tað 5.000 metrar. Har gjordist Sten Stensen vinnari við tíðini 7.15,76 min. Hetta er nýtt Noregsmet. Tað gamla hevði Sten Stensen eisini frammanundan.

Samstundis er hetta heimsins besta tíð, sum norðmenn siga. »á lavlandsbane«. Tað vil siga, at betri tíðir eru bert fingnar á banum, sum í Inzell. Hesir banar liggja langt oman fyri havið, og harvið verður luftin tynri. Tað er ein avgjörður fyrimunur, tá skoytukappingar skulu fara fram har. Tíðirnar verða væl betri enn »niðri á jörðini«:

2. Jan Eigil Storholt 7.18,66 min.
3. Amund Sjøbrend 7.19,80 min.
4. Kaj Stenshjemme 7.20,78 min.
5. Hans van Helden 7.22,34 min.

Tað gamla Bislett-metið var 7.22,84 min. Tað hevði Ard Schenk frá 19. februar 1972. Aftan á fyrsta dagin um Europa-

meistararheiðið hevði Ard Schenk mist tvey met. Aftan á fyrsta dagin á Bislett var stóðan hendan:

1. Kaj Stenshjemme
2. Jan Eigil Storholt
3. Sten Stensen
4. Amuns Sjøbrend.

Misti triðja metið

Kappingin um 1500 metrar setti eisini nýggj met. Vinnari gjordist eins og á 500 metrum Arne Stenshjemme, við tíðini 2.00,63 min. Hetta er bæði Bislett og Noregs-met. Gama metið á Bislett var 2.02,3 min. sum Ard Schenk átti, so her misti hann triðja metið.

2. Amund Sjøbrend
 3. Hans van Helden
 4. Jan Eigil Storholt.
- Heimsmetið hjá Ard Schenk er frá Insell, 5. mars 1972, og tað ljóðar uppá 1.58,8 min.

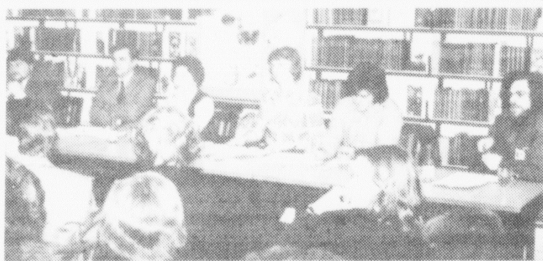
Stóðab aftab á 500, 1.500 og 5.000 metrar var hendan:

1. Kaj Stenshjemme
2. Jan Eigil Storholt
3. Amund Sjøbrend
4. Sten Stensen

Fyri at Jan Eigil Storholt

skuldi gerast meistari, mátti hann vinna Stenshjemme við 11,1 sek. á 10.000 metrum. Fyri at Amund Sjøbrend skuldi gerast meistari mátti hann vinna Stenshjemme við 18,4 sek. á 10.000 metrum. Og fyri at Sten Stensen skuldi gerast meistari, mátti hann vinna Stenshjemme við 23,3 sekundum.

Teir fyrstu, sum runnu 10.000 metrar, vóru hollendarin, Hans van Helden og russarin, sum hevði heimsmet á hesum strekki, Viktor Varlamov. Heimsmetið var 14.52,72 min.

Framhald frá síðu 3

liggjandi, sum eru meiri og minni prentað. Hann nevndi, at nú eru liðin 25 ár, síðani Min Jólábók kom út á fyrsta sinni, og at hon er komin øll tey fylgjandi ári út frá 1958. Tá Glæstribókurnar komu út. Eilíf Samuelsen segði, at tað hevur verið roynt at givið út so nógv sum gjørligt, men at tørvur er á einum útgávupolitikki. Hann helt, at ein av veik endamálsformulering er ein orsök til hetta. Í 1959 fór Bókadeildin undir útgávu av Barnablaðnum, og gevur tað út framvegis. Ein roynd at geva út skúlabókur varð eisini gjord. Men seinni varð gingið frá hesum. Tað er Føroya Skúlabólagrunnur, sum stendur fyri hesari útgávu nú. Um spurningin at selja bókur nevndi Eilíf Samuelsen, at Bókadeildin liggur inni við óseldum bókum, sum hava eitt samlað virði av næstan einari milj. kr. Annars fær deildin 100.000 kr. árliga í studningi.

Eilíf Samuelsen segði, at ætlanin er at leggja størri dent á útgávu av ungdomsbókum. Hann metti, at orðaskiftið um barna- og ungdomsbókina eigur at haldast gangandi, so meiri kann

skapast á hesum øki, tí tað hevur týðning fyri tað yngra ættarliðið. Í krøvum sínum til barnabókina segði hann, at lesarin eigur at fáa umstøður at uppliva so nógv sum gjørligt, liva við í hendingunum og fáa stórra viðkenning, fáa eina djúpra fatan av sínum egnum korum og korum hjá øðrum. Hetta, so ávirkanin kann gerast so fjølbroytt sum møgult. Ein tilik gongd vil frígera lesaran frá vindum, sum annaðhvørt blása frá vinstri, høgru ella úr erva, segði Eilíf Samuelsen.

Politiska barnabókin

Bjarni Sørensen nam í innleggi sínum við spurningin politiska barnabókin. Hann segði, at í okkara samfelag eru menniskju ikki bara menniskju, men tey eru eisini limir av ávisari stætt í samfelagnum, sum í stórum hevur avgerandi týðning fyri menning teirra.

— Munin siggja vit ikki bert á pengapunginum, annaðhvørt hann so liggur í jakka- ella reyvulummanum, á maktbýtinum, hvørji hava nakað at siga og hvørji ikki, men hetta sæst eisini á tí, sum vit lesa. T.v.s. hvørji lesa hvat, og hvussu vit lesa, og

hvat vit fáa burtur úr einari bók, segði Bjarni Sørensen. Hann segði, at tað var arbeðara- og studentauppreisturin í 1968 sum av álvara setti spurnartekin við demokratiska vælføðarsamfélagið. Studentar og seinni fólk innan arbeðararørsluna settu seg m.a. við bókum og bløðum fyri at finna útav, hvat børn og vaksin fingur at vita um, hvussu samfélagið virkaði. Eitt av úrslitunum var, at ein stórir partur av bókunum litið hevði við veruleikan at gera. Við síðuna av hesum teoretiska arbeðið royndu einstøku at skapa ódrvisi bókur og bløð, bókur sum vóruð skrivaðar út frá og til arbeðaraklassan. Rithovundar royndu seg við teirri sokallaðu politisku barnabókini. Henda bókin greiðir ikki bert frá tí, við meti á gerandisdegnum, men hon greiðir eisini frá, hví tað er so, hví gerandisdagurin sær út sum hann ger, sum fekk borgarlígar kritikkarar og onnur, sum tímdu at fáast við barnabókur at skira bókina politiska.

Bjarni Sørensen spurdi, hví bókin var skjóll politisk, og hann svaraði sjálvur:

— Jú, hon greiddi frá fyrbrigdum, sum ikki samsvaraðu teimum ráðandi tankunum í samfelagnum. Og tá teir ráðandi tankarnir í einum samfelag eru tankar teir ráðandi, skilst, hví roynt varð at skapa illgruna til bókina. Men tá summar bókur eru politiskar, so mugu aðrar vera ópolitiskar. Hetta er ikki satt. Allar bókur eru politiskar. Politikkur skal í hesum sambandi skiljast sum tær royndir og handlingar, vit brúka fyri at skilja og møguliga ávirka umhvørvið — samfélagið, segði Bjarni Sørensen.

við-merkingar

Dagblaðið og Angola

Í leiðaranum seinasta mikudag víðger Dagblaðið Vietnam og Angola. Teir skriva, at føroyska vinstrapressan, 14. September og SOSIALURIN hevði grein upp og myndi niður um amerikansku ella sokallaðu kapitalistisku uppbyggjningina har yviri.

Dagblaðið skrivur:

Nú hava vit eitt annað kriggj gangandi, sum neyvan er minni ræðuligt enn hitt í Vietnam var. Tað er kriggið í Angola. Her eins og í Vietnam hava fremmand veldi blandað seg uppi, og fremmandir hermenn stríðast á Angolanskarri jørð. Men hví fær hetta ræðuliga blóðbað so litla umtalu í føroysku vinstrapressuni? Ein má so spyrja.

Umleið 10.000 cubanskir hermenn berjast við russiskum vápnum á kommunistisku síðuni í Angola. Russland hevur síðan mars ifjor jattað pening til sínar partamenn í Angola — 200 milliónir dollara. Amerikanska kongressin noktaði at senda peningaligan stuðul í december í fjor. Tá

Tað sást beinanvegin, at tíðirnar fóru at koma niður um 15 min., og so varð. Varlamov fekk 14.59,27 og Hans van Helden 15.13,4 min. Tað var frá 31. januar 1971.

Síðani skuldu Amund Sjøbrend og Stenshjemme renna. Sjøbrend skuldi sum nevnt fáa 18,4 sek. betur enn Stenshjemme. Hetta greiddi hann ikki, hóast tíðirnar vóru sera góðar. Sjøbrend fekk tíðina 15.06,65 min. og Stenshjemme 15.13,44 min. Stensen og Jan Eigil Storholt runnu aftaná, og Stensen skuldi vinna Stenshjemme við 23,3 sek. og Storholt 11,1 fyri at gerast Europameistarar. Hvergin teirra greiddu uppgávuna. Stensen var tá næstur. Honum restaði bert 1/10 sek. Men tíðin hjá honum var kortini so góð, at hann setti nýtt heimsmet við tíðini 14.50,31 min.

Úrslitið var hetta:

1. Sten Stensen 14.50,31 min
2. Vikt. Varlamov 14.59,27 min
3. Jan E. Storholt 15.06,51 min
4. Amund Sjøbrend 15.06,65 min
5. Hans v. Helden 15.11,44 min
6. K. Stenshjemme 15.13,44 min

Sostatt gjordist endaliga úrslitið hetta:

1. K. Stenshjemme 169,770 stig.
2. Sten Stensen 169,775 stig.
3. Jan E. Storholt 169,979 stig.
4. Amund Sjøbrend 170,333 stig.

Hetta var tann seinasta stóra kappingin á OL í INnbruck, sum byrjar 4. februar.

P.

høvdu teir latið 35 milliónir dollara, men síðan tað einki.

Líkt er til, at leiðaraskrivarin á Dagblaðnum ikki lesur SOSIALIN serliga væl, tí í fyrsta nummarinum í ár var ein ógvuliga upplýsandi grein: Avgerð kapitalurin lagnuna í Angola? Í SOSIALINUM. Hóast yvirskrivarin peikar í ein vissan rætning, var greinin objektiv. Hon byggi bæði á eystur- og vestrulandskar keldur. Greinin greiðir eitt sindur frá søgini, bakgrundini og støðuni tá — um miðjan desember. Síðan er nógv farið fram.

Dagblaðið skrivur, at USA einki letur til Angola. Gjøgnum Zaire hevur og letur USA framvegis stuðul til FNLA og hevur síðan í seksti-árunum stuðlað Holden Roberto, leiðara í FNLA. Eisini er komið fram, at CIA var fyrst at lata stuðul til Angola. Tølini fyri USA passa eftir teimum keldum, ið vit hava nýtt, men russisku tølini hava vit ongastadni sæð.

Fyri tað annað hevur SOSIALURIN havt aðrar greinir viðvíkjandi Angola. Óivað er tað eisini eitt sindur ivingarsamt, um Russland hevur veitt eins stóran stuðul til Angola, sum USA læt til Vietnam, har teir í bumbum kastaðu meira niður, enn teir gjørdu undir seinna heimsbardaga.

Lýsið í sosialinum